

„A mai Magyarországot fegyvertelenségre kényszerítik...”

Építészavazást követel a nemzeti határok megállapítására Darvall angol író

London, ápr. 14. Frank Darvall, a nemzetközi politika lektora a cambridgei egyetemen, „Az európai béke ára” című munkájában kimutatja, hogy az európai államok két ellentétes csoportba oszthatók: 1. a helyzetükkel megelégedett „dúskálkodók”: amelyek fenn akarják tartani a mai állapotot és ezért tisztelik a szerződéseket és lemondanak az erőszak alkalmazásáról, amíg az az ő érdekükben áll, 2. a helyzetükkel elégedetlenek „nincstelenek”.

A dúskálkodók csak addig biztosíthatják a békét, amíg olyan tulerőben vannak, hogy megakadályozhatják a sérelmeknek fegyverekkel való jóvátételét. Mielőtt megszűnt ez a tulerő, kettő a háború. A két tábor közti erőkülönbség már kezd csökkenni.

Az író ezután felsorolja, hogy milyen súlyos okai vannak Magyarországnak az elégedetlenségre, hogy több mint három millió magyar hazájától elszakítottak. A háború utáni Magyarország határait nem az örendelkezés alapján vonták meg, noha ez volt névleg a békeértekezlet alapja és ezzel indokolták Magyarország feldarabolását. A mai Magyarországot, noha védtelen helyzetben van a szomszédai túlfegyverkezés és kihívó magatartást tanúsítanak, fegyvertelenségre kényszerítik. Még a legbékésebb nagy államot, mint Angliát vagy Amerikát is cserbenhagyta a béketűrés, ha ilyen sérelmeket szenvedne és szükség esetén háború utján is revíziót keresne.

Az európai egyenjóság alapjait sorolja fel ezután az író; a nemzeti határok megvonásának szerinte egyetlen biztos alapja az illető nép megkérdése népszavazás útján. Azt ajánlja, hogy Anglia mondja ezt a revízióellenes országoknak: ha méltányos határmódosítás után támadás áldozatai lesztek, segítségre sietünk; ha azonban megtagadjátok a méltányos revíziót, nem veszünk tudomást a titeket érő támadásokról.

A könyvhöz gróf Bethlen István bírálatot írt, melyben kifejti, hogy 18 éven át a revízióellenes csoport volt tulerőben, de ez most már kezd kérés lenni. A kibékítésre Darvall megadja az elméleti választ, csak az a kérdés, lesznek-e államférfiak, akik megtesztelik ezeket az eszméket?

A szegedi ügyészségi elnök bejelentése a szélsőséges nyomtatványok engedély nélküli terjesztéséről

Csongrád vármegye büntető eljárását indít Főja Géza ellen, könyve miatt

Szentesi tudósítónk jelenti: Csongrád megye közigazgatási bizottságának szerdai ülésén Tarajossy Béla szegedi kir. ügyészségi elnök bejelentette, hogy az utóbbi időben mind gyakrabban kerülnek forgalomba bizonyos szélsőséges eszméket terjesztő sajtótermékek az ügyészség tudta nélkül. Több nyomda nem küldi be a kötelező példányokat az előállított sajtótermékekből és így az ügyészség utólagos elkobzó végzése nem tudja megakadályozni a forgalomba hozatalt. Az ügyészségi elnök kérte a bizottság tagjait, hogy az ügyészség munkájának megkönnyítése céljából azonnal értesítsék az ügyészséget, ha valahol olyan sajtótermék jelenik meg, amelynek tartalmából sejtethető, hogy a megjelölés az ügyészség megkerülésével történt.

Az egyszoba-konyhás napszámoslakások adómentességének elrendelésére való tekintettel Szepessy Aladár pénzügyigazgató bejelentette, hogy a pénzügyigazgatóság törölte az egyszoba-konyhás lakások után a múlt évről fennmaradt 88.830 pengő adóhátralékot.

A közigazgatási bizottság foglalkozott Főja Géza „Viharsarok” című elkobzott könyvével, amelyben a szerző rendkívül súlyos, a tényeket nem fedő állításokat tett a Tiszavidékről és különösen Szentestől. Csatárics Lajos felsőházi tag és Kozma György főispán indítványára a közigazgatási bizottság utasította a vármegye ügyészt, hogy a könyv kitételei miatt Csongrád megye nevében tegyen büntető feljelentést Főja Géza ellen. A vármegye egyidejűleg tagyelman eljárás megindítását is kéri a kultuszminisztertől Főja Géza ellen, aki polgáriiskolai tanár. Szentest város és több község intézmény szintén pert indít Főja Géza ellen a könyv tartalma miatt. A bizottság egyidejűleg kérésre visszatartotta a „Viharsarok”-nak a vármegyére vonatkozó állításait.

A párizsi rendőrség eltávolította a kiállítás területéről a szélsőbali jelvényeket

Párizs, ápr. 14. A párizsi rendőrség a kormány utasítására szerdán délután eltávolította a világiállítás területéről a szélsőbali zászlókat és pártjelvényeket, amelyek egy hét óta állandó izgalomban tartották a főváros lakosságát. Délután öt órakor megerősített rendőri készülség vonult fel a kiállítás területére s mindenekelőtt az invalidusok dómjáról vonták be a vörös zászlót. Ezután az Alma-térre mentek, ahol a kiállítás negyven méter magas kiállításnyája áll. A torony tetején kifüggesztett népfrontzászlót szintén bevonták. Néhány szélsőbali munkás ellenállást próbált tanúsítani, a rendőrök azonban aratatlanná tették őket.

Nem tűrhetünk beavatkozást idegen hatalom részéről belügyeinkbe, vagy a hazai kisebbségek sorsába – hangsúlyozta Bethlen és Eckhardt

A pénzügyi bizottság elfogadta a közoktatásügyi és a külügyi költségvetést

A képviselőház pénzügyi bizottsága szerdán délelőtt folytatta a költségvetés tárgyalását. A kultusz-tárca költségvetésének részletes vitájában Csillery András foglalkozott Bethlennek azzal a kifogásával, hogy az egyetemi tanárok kinevezésénél nemcsak a képesség jön számításba. Utalt arra, hogy éppen Bethlen kormányzása idején az egyetemi kar ajánlatával szemben politikai szolgálatok jutalmazásaként kinevezték Ádám Lajost egyetemi tanárrá.

Schandl Károly azt kívánta, hogy az egyetemi tanárok az előadásokon kívül is foglalkozzanak az ifjúsággal, hogy ez kellő gazdasági műveltségre tegyen szert és szembeszállhasson a céltalos és téves propagandákkal.

Farkas Elemér is abban látja a fiatalság kilengéseinek legfőbb okát, hogy a tanárok nem foglalkoznak a hallgatósággal a katedrán.

Ádám tanár a tudománynak tett szolgálatát – válaszolja Bethlen Csillery támadására

Gróf Bethlen István válaszolt Csillerynek az Ádám tanár kinevezésével kapcsolatos megjegyzésére. Nem tud arról, hogy Ádámot miféle politikai szolgálatok alapján nevezték ki. Ádám a tudománynak és a szenvedő emberiségnek tett nagy szolgálatot, s szolgálatát legmagasabb helyen is többször igénybe vették. Ő volna az utolsó, aki azt ajánlana, hogy Magyarországon a zsidókat részesítsék előnyben, de tudtával Magyarországon nincs árpaparagrafus, tehát ilyen akadály a kinevezésnek nem lehetett. A kormány kizárólag Ádám kiváló szakképzettségét és tudását vette figyelembe a kinevezésnél. Különben is, csak most vette észre, hogy az egyetemi tanárok hajlamosak arra, hogy a kinevezések kérdésében világnézetit és politikai alapon foglaljanak állást.

Horváth Zoltán azt a visszasszámot tette szóvá, hogy az egyetemi tanárok a meghirdetett tananyagot az idő rövidsége miatt nem tudják teljesen előadni, de vizsgáztatás alkalmával a teljes anyagot kérdezik.

Eber Antal a május végén rendezendő „Anyák Napját” ajánlotta figyelembe, majd Csillery András ismét arról beszélt, hogy Ádám tanár kinevezésébe az akkori kormány politikát vitt.

A tanári karok közelebb kell engedni a magához az ifjúságot

Hóman Béla kultuszminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy minisztersége óta egyetlen egyetemi

vagy más állás betöltésénél sem játszott közre politikai szempont a kormány, vagy az egyetem részéről. Ami Bethlennek az a feltevését illeti, hogy az egyetem bizonyos politikai vagy világnézeti irány felé hajlik, erre megjegyzi, hogy nem volt még olyan kormányzat és tanári kar, amely ne lett volna tekintettel bizonyos világnézeti szempontokra. Az az álláspontja, hogy a magyar nemzeti világnézettel szembenálló tanár nem nevezhető ki.

A továbbiak során azt fejtegette, hogy a nevelés hiánya miatt általában nincs kellő kapcsolatuk a tanároknak az ifjúsággal. Az egyetemi tanárok egy része túlságosan hűvös magaslattól kezeli a diákságot; ez az ő jelfogásával ellenkezik. Ha a tanári kar közelebb engedi magához az ifjúságot, megszűnik az a jelenség, hogy az ifjúság más vezetők nyomába szegődik s politikai célokra engedi magát kihasználni. Kijelentésével nem akar általánosítani, mert ma is igen sok jeles tanár van, aki az ifjúsággal foglalkozik. A kormány az ifjúság idegennyelvű oktatásának ügyét szíven viseli. Az egyetemeket egyenrangúknak ismeri el, de a budapesti egyetem elsőbbsége fenntartandó, mert az szélesebbkörű tudományos munkára hívott. Ami az Ádám-ügyet illeti, az akkori kormányt, az egyetemi tanácsot és karokat annak idején nem politikai szempontok vezették, amint hogy tudományos kérdésekben tőle is mindig távol állottak a politikai szempontok. Az iskolaország intézmény valószínűleg megoldható lesz. Középiszkolai tanulóknak iskolán kívüli egyesületekben részt venniük nem szabad. Az óbudai gimnázium építése rövidesen megkezdődik. A tanyai oktatás kérdését állandóan tanulmányozza.

A külügyi költségvetés

A bizottság ezután elfogadta a közoktatásügyi tárca költségvetését, majd a külügyi költségvetést tárgyalta. Lakatos Gyula előadói beszédében megemlítette, hogy a költségvetésben szerepel az egyiptomi költség előkészítése is, mert kereskedelmi forgalmunk Egyiptommal igazszerűen emelkedik. A vízumkérdés mérsékléséről tárgyalások folynak.

Gróf Sigray Antal a vízumdíjak mérséklését kívánta, majd azt sürgette, hogy a hazai közvéleménynek külpolitikai kérdésekről több helyesebb tájékoztatás végett a külügyi kormányzat gyakrabban nyilatkozzék.

Eber Antal azt kérte, hogy a Külsőkereskedelmi Hivatal részére beállított összegek felhasználását részletezzék.

Bethlen a magyar-német viszonyról és a romániai magyar kisebbség súlyos helyzetéről

Gróf Bethlen István, miután teljes helyesléssel nyilatkozott a külügyminisztérium által követett külpolitikáról, közelebbről foglalkozott a magyar-német viszony állásával. Hangsúlyozta, hogy e baráti kapcsolatok ápolása nem történhet másként, mint saját nemzeti céljaink teljes egészében való fenntartásával, visszatartva minden, akár a hazai német nemzeti kisebbségek kérdésébe, akár pedig saját belső ügyeinkbe kívülről való beavatkozás kísérletét.

Magyarországnak a szomszédos államokhoz való helyzetéről szólva, rámutatott a Romániában élő magyar kisebbség rendkívül súlyos helyzetére azzal, hogy ezeknek a sérelmeknek orvoslásáról vagy Romániával való közvetlen tárgyalások után kellene gondoskodni, vagy pedig, amennyiben ez eredménytelennek mutatkoznék, nemzetközi akcióra volna szükség és fel kellene hívni a Népszövetség figyelmét petíció útján ezekre a sérelmekre.

Buchinger Manó azt kívánta, hogy a magyar külügyi kormányzat kövessen el mindent a Népszövetség intézményének megerősítésére.

Miklós volt román herceg megtagadta a király parancsának teljesítését

A Vaszgárda fegyverkezik és Miklós herceg mellé állt

London, ápr. 14. A Daily Telegraph jelenti Bukarestből: Miklós volt királyi herceg egyáltalában nem veszi tudomásul a királyi döntést, amely őt rangjától megfosztotta. Gépkocsiján továbbra is a királyi címer, lakásán a királyi lobogó látható. A csendőrség tisztjei utasítást kaptak, hogy a legszigorúbban ellenőrizzék a külföldről érkező csomagokat, mert a Vaszgárda erősen fegyverkezik és a külföldről próbál fegyvereket és lőszert becsempészni.

A Daily Express szerint a Vaszgárda nyíltan Miklós volt herceg mellé állt, aki megtagadta a

királyi parancs teljesítését és nem hajlandó külföldre menni száműzetésbe.

A Tatarescu-kormány felszámol

Bukarest, ápr. 14. (Stefani.) A minisztertanács négy óra hosszat tartott. Hivatalos jelentés szerint a minisztertanács megvizsgálta minden egyes miniszter beszámolóját és megvitatta a kormány munkájának befejezésére irányuló munkatervet. Ezt a közleményt úgy tekintik, mint hivatalos megerősítést annak, hogy a szabadelvű kormány rövidesen lemond.